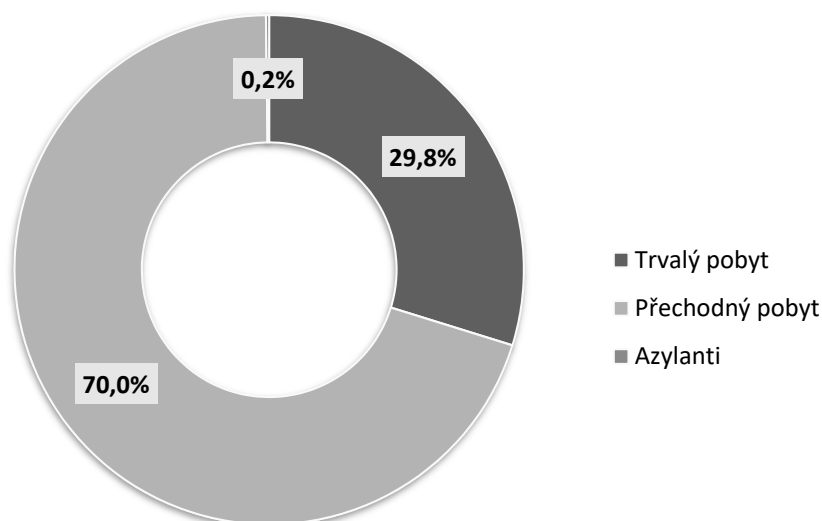

2. Cizinci pobývající na území ČR podle kategorií pobytu

K 31. 12. 2022 pobývalo legálně na území České republiky celkem 1 116 154 cizinců, z toho 70 % (780 926) na základě některého z druhů přechodného pobytu (občané tzv. třetích zemí na dlouhodobá víza, dlouhodobý pobyt nebo s uděleným statutem dočasné ochrany, občané EU a jejich rodinní příslušníci na základě registrovaného přechodného pobytu). Celkem 332 772 cizinců mělo na území našeho státu platné povolení k trvalému pobytu. Zbytek, tj. 2 456 osob, tvořili cizinci evidovaní na našem území s platným azylem. Podíl cizinců na populaci ČR tak v roce 2022 vzrostl na zatím nejvyšší registrovanou hodnotu 10,3 %, přičemž meziroční přírůstek celkového počtu cizinců činil 455 305 osob.

**Graf 1: Cizinci v ČR podle kategorie pobytu
údaje k 31.12.2022**

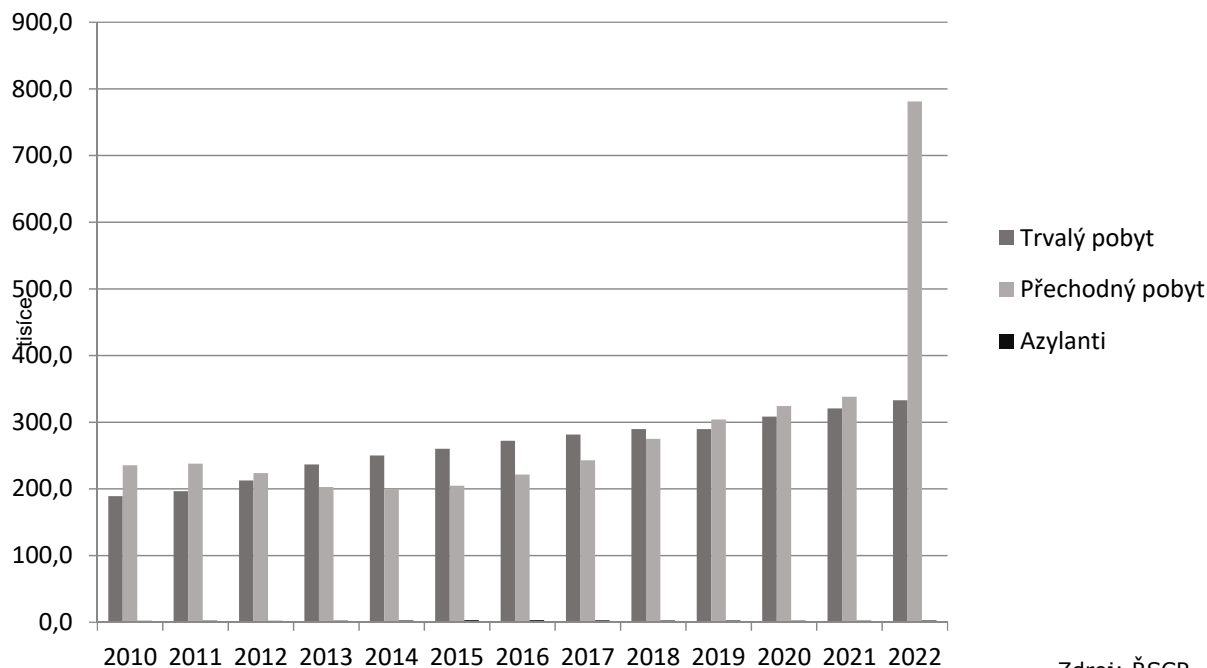

Zdroj: ŘSCP

Podíváme-li se na časovou řadu podle jednotlivých kategorií pobytu, je patrné, že do roku 2012 převažovali mezi cizinci s uděleným povolením k pobytu zahraniční občané s některým z typů přechodného pobytu. Mezi roky 2013 – 2019 byl tento poměr obrácený a převažovali držitelé povolení k trvalému pobytu, přičemž počty cizinců s přechodným pobytem od začátku ekonomické krize v roce 2009 až do konce roku 2014 klesaly. Od roku 2015 je však u posledně zmíněné kategorie cizinců příznačné opětovné oživení a růst, které postupně vedou až k obrácení trendu ve vývoji legálně pobývajících cizinců na našem území v roce 2020. Za období až do roku 2021 je patrný vliv střídajících se ekonomických cyklů (klesající počty cizinců s přechodným pobytem v období ekonomické recese a naopak jejich rostoucí stavy v době ekonomické konjunktury). V roce 2022 dochází k bezprecedentnímu nárůstu (zvýšení o 443 067 osob neboli o 132 %) v kategorii cizinců s přechodným pobytem, způsobeným přílivem občanů Ukrajiny, přicházejících do ČR v důsledku vypuknutí válečného konfliktu s Ruskem. Tito cizinci hledají v České republice dočasnou útočiště, resp. dočasnou ochranu. Oproti tomu počet cizinců, kteří v ČR žijí a získali jiný statut mezinárodní ochrany,

tzn. azyl nebo doplňkovou ochranu, se vzhledem k nízkým počtům kladně vyřízených žádostí udržuje v poslední době na zhruba stejné, nízké úrovni, oscilující kolem 2 tisíc osob ročně (2,4 tis. osob v roce 2022).

Graf 2: Cizinci v ČR podle kategorie pobytu v letech 2010-2022

Zdroj: ŘSCP

Zastoupení žen mezi cizinci s povoleným pobytem v roce 2022 se v důsledku přílivu převážně matek s dětmi z válkou napadené Ukrajiny oproti předchozím letům výrazně zvýšilo a dosáhlo poprvé za celou dobu sledování migračních statistik u nás nadpoloviční většiny (51,1 % - pro srovnání v roce 2021 to bylo 43,5 %).

Věková struktura cizinců vykazuje oproti věkové struktuře majoritní populace určité odlišnosti, které lze vysvětlit dosud převažujícími ekonomickými motivy migrace cizinců do ČR, ke kterým se v roce 2022 přiřadily i důvody humanitární. Silně jsou tradičně zastoupeny zejména kategorie mladšího produktivního věku, tj. 25-39 let. V tomto věkovém rozmezí se v roce 2022 nacházely více než čtyři desetiny (41,6 %) všech legálně pobývajících cizinců u nás (oproti roku 2021, kdy bylo registrováno 35,2 %, tato hodnota výrazně vzrostla). Celkový podíl kategorie 15-64 let se však meziročně snížil o 5,5 p. b., na 78,5 %. Oproti tomu, v důsledku války na Ukrajině, kdy do Česka od roku 2022 přicházely zejména matky s nezletilými dětmi, se významně navýšilo zastoupení dětské složky, 0-14 let, a to z 10,6 % v roce 2021 na 16,5 % v roce 2022. Velmi nízký podíl v porovnání se strukturou populace ČR pak připadá na osoby v poproduktivním věku. V kategorii nad 65 let se v roce 2022 nacházelo pouhých 5,0 % cizinecké populace, tzn. o 0,5 p. b. méně než v roce 2021.

Zajímavé informace přinášejí data Ředitelství služby cizinecké policie, které eviduje cizince z třetích zemí, jimž byl povolen přechodný pobyt na našem území, a to podle daného účelu pobytu. Z těchto údajů je zřejmé, že v posledních letech jednoznačně dominující účel pobytu cizinců ze zemí mimo Evropskou unii - zaměstnání a podnikání - nahradily v roce 2022 účely pobytu spadající do kategorie „jiné“. V souvislosti s válkou na Ukrajině a přílivem uprchlíků tohoto státního občanství šlo zejména o humanitární důvody. V loňském roce připadalo na kategorii „jiné“ celkem 447 035 cizinců-třetizemců přechodně pobývajících na

našem území, přičemž jejich podíl činil více než dvě třetiny (67,7 %) z celkového počtu cizinců z třetích zemí s povoleným přechodným pobytem. Dříve nejvíce zastoupený účel pobytu zaměstnání a podnikání (v roce 2021 dosahující úroveň 58 %) se tak propadl na druhé místo, s podílem 19,5 %, a dosáhl tak zatím nejnižší sledované hodnoty. S odstupem (s 8,4 %) následovaly rodinné důvody, jejichž podíl rovněž oproti roku 2021 poklesl, a to o 16 p. b. Výrazný pokles (o 9 p. b.) byl zaznamenán i v kategorii „studium“, na jehož základě pobývalo v ČR v roce 2022 celkem 4,5 % cizinců z třetích zemí s přechodným pobytem.

Na občany států EU-27 připadala v roce 2022 zhruba jen jedna pětina (20,3 %) z legálně pobývajících cizinců v ČR. Jejich zastoupení se tak meziročně významně snížilo, a to o 13,3 p. b. Logicky se výrazně navýšil podíl cizinců z tzv. třetích zemí, a to meziročně o 66,4 p. b. V tomto vývoji se opět značnou měrou promítl válečný konflikt na Ukrajině, s nímž souvisel masivní příliv válečných uprchlíků řazených mezi tzv. třetizemce.

Pořadí nejvíce zastoupených státních občanství se ve statistikách cizinců s povoleným pobytem v poslední době výrazněji nemění. Mezi nejvíce zastoupené skupiny patří tradičně občané Ukrajiny, jejichž počet dosáhl koncem roku 2022 rekordních 636 282 osob (pro srovnání v roce 2021 to bylo 196 875 osob). Následují občané Slovenska (117 265) a Vietnamu (66 340). Občané těchto tří zemí tvořili v roce 2022 celkem 66,9 % cizinců s povolením k pobytu (s povoleným nebo evidovaným pobytem, azylem nebo statutem dočasné ochrany) v České republice. Jak počty Slováků, tak počty Vietnamců meziročně vzrostly (o 2 615 resp. o 1 489 osob).

V roce 2022 byli na čtvrtém místě, stejně jako v předchozím roce, Rusové (43 498). S odstupem následovali Rumuni (19 724), Poláci (17 884), Bulhaři (17 673) a Němci (14 032). Oproti roku 2021 se z výše uvedeného výčtu státních občanství výrazněji navýšily pouze počty Rumunů, a to o 918 osob, resp. o 4,9 %. Naopak nejvíce klesly počty Rusů, a to z 45 365 na 43 498 osob. Stejně tak, i když méně významně, klesly i počty Němců (o 760 osob). Počty Rumunů a Bulharů zůstaly i v roce 2022 zhruba na stejné úrovni jako v roce předchozím. Pokud jde o cizince státních občanství s nižším zastoupením na našem území, je vidět početní meziroční nárůst zejména u cizinců přicházejících z některých zemí asijského kontinentu. Nejmarkantnější navýšení mezi roky 2021-2022 bylo evidováno u občanů Filipín, a to o 1 634 osob neboli o 50,6 %. Významně meziročně vzrostly i počty Indů, a to z 6 951 na 8 469 osob, což v relativním vyjádření činilo 21,8 %. O něco méně, tj. o 1 157 osob se pak meziročně navýšil i počet občanů Kazachstánu. Relativně se tato skupina cizinců zvětšila o 14,4 %.

Počty cizinců se v roce 2022 výrazně navýšily ve všech krajích ČR. Mezi regiony s nejvyšší koncentrací cizinců patří tradičně Hl. m. Praha (345,3 tis.) a Středočeský kraj (159 tis.). Podíl cizinců registrovaných v našem hlavním městě se však oproti roku 2021 o něco snížil, a to z 35,9 % na 31,0 %. Oproti tomu na území Středočeského kraje zůstal podíl cizinců v meziročním srovnání zhruba na stejné úrovni a dosáhl hodnoty 14,4 % (tj. o 0,1 p. b. méně než v roce 2021). V pořadí z hlediska zastoupení cizinců dále následují kraje Jihomoravský (10,0 %), Plzeňský (7,3 %) a Ústecký (5,5 %).